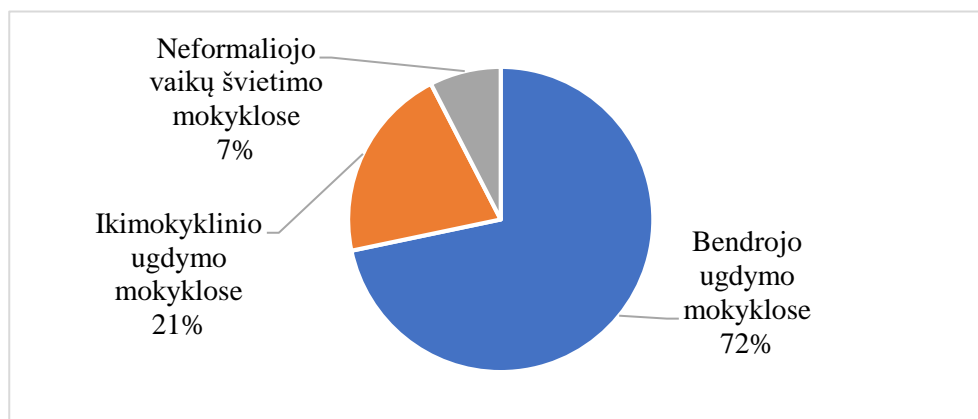

Šalčininkų rajono savivaldybė

Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenimis, 2021–2022 m. m. Šalčininkų r. savivaldybėje dirbo 753 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 540 (71 proc.) – bendrojo ugdymo, 156 (21 proc.) – ikimokyklinio ugdymo ir 57 (8 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Lyginant dvejus mokslo metus (2020–2021 m. m. ir 2021–2022 m. m.), matyti, kad pedagoginių darbuotojų skaičius sumažėjo 2,8 proc.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

Šalčininkų r. savivaldybė iš švietimo įstaigų surinko duomenis apie dalyvių pasiskirstymą kitų savivaldybių vykdytose ilgalaikėse pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programose (toliau – Programos), tačiau nepateikė vykdytų Programų skaičiaus (žr. 1 lentelę). Palyginti su praėjusiais metais, matyti, kad savivaldybėje svarbiausias išliko tas pats prioritetas – *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*, skiriant daugiau dėmesio šioms kryptims: *Skaitmeninio raštingumo tobulinimas* ir *I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas*.

1 lentelė. Daugiausia dalyvių tobulino kompetencijas pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

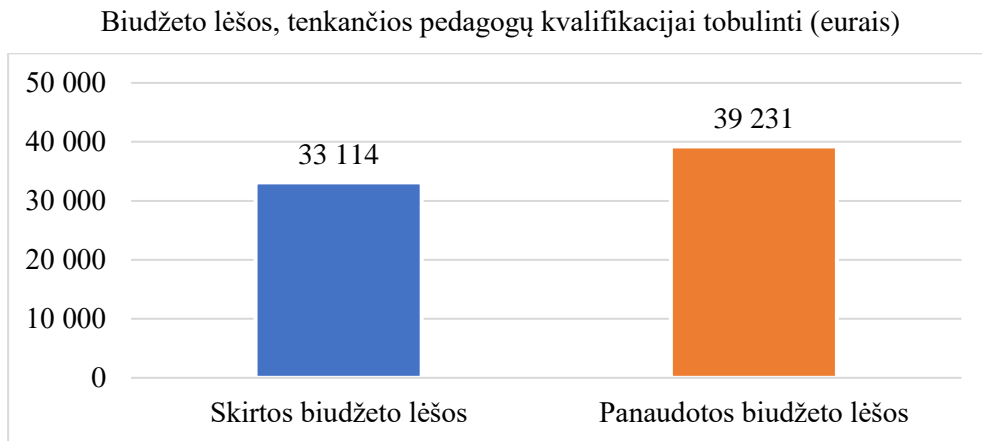
Dalyvių pasiskirstymas pagal vykdytas Programas

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų Programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	137
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	85
I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	43
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	9
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	61
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	34
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	27
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	27
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	14
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	5

Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	8
Iš viso:	225

Pedagogų kvalifikacijai tobulinti (toliau – PKT) 2022 m. savivaldybėje panaudota daugiau PKT lėšų nei buvo skirta (žr. 2 pav.). 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., bet 2022 m. jų panaudota daugiau nei 2021 m. (85 proc.).

2 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 118 proc. (pernaudota 6 117 Eur)

Šalčininkų r. savivaldybėje nėra PKT institucijos. Savivaldybė aktyviai bendradarbiauja su Varėnos bei Trakų švietimo centrais ir Kauno švietimo inovacijų centru, mokytojai dalyvauja jų organizuojamuose mokymuose. Šalčininkų rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyrius (toliau – Skyrius) svetainėje skelbiami kiekvieno mėnesio veiklos planai. Programos prieinamos visiems savivaldybės pedagoginiams darbuotojams: įvairūs švietimo centrai siunčia Skyriui savo veiklos planus. Mokyklų administracija informaciją apie organizuojamus kursus ir seminarus siunčia mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams el. paštu, informacija skelbiama el. dienyne. Mokyklos, atsižvelgdamos į iškeltus einamųjų metų prioritetus, mokyklų metų strateginius prioritetus, įsivertinimo rezultatus, pasiekimų patikrinimų rezultatus, numato metines PKT kryptis, organizuoja, koordinuoja pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, analizuoja ir vertina jo poveikį ugdymo kokybei ir mokinių pasiekimams. Mokyklos savarankiškai pasirenka PKT institucijas, kuriose mokytojai tobulins kvalifikaciją, kviečiasi lektorius į mokyklas.

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

Skyriaus interneto svetainės peržiūros 2023 m. vasario–gegužės mėn. duomenimis:

- skelbiami kiekvieno mėnesio veiklos planai; svetainės peržiūros metu pedagoginių darbuotojų 2023–2025 metų prioritetinės kvalifikacijos tobulinimo sritys, patvirtintos ŠMSM ministro 2022 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-1942, nebuvo nurodytos;
- prie organizuojamų renginių nurodoma jų data, laikas, vieta, lektoriai;
- registracija vykdoma telefonu, veiklos plane prie kiekvieno renginio nurodytas atsakingas specialistas;
- pateikta metodinės medžiagos lenkų kalba;
- skyrelyje „Pagalba mokytojams“ yra daug medžiagos lietuvių kalbos ir istorijos mokytojams;

• Skyrius koordinuoja metodinių būrelių veiklą, organizuoja keitimąsi gerąja patirtimi.

Remiantis Skyriaus 2022 m. veiklos ataskaitos duomenimis, metodinę veiklą 2022 m. vykdė 32 metodiniai būriai. Skyrius koordinavo mokomųjų dalykų mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų metodinių būrelių veiklą. 2022 m. organizuoti 56 metodiniai švietimo renginiai:

4 konferencijos, 33 metodinių būrelių pasitarimai, gerosios patirties sklaidos seminarai, atviros pamokos, veiklos ir renginiai. Mokytojams buvo sudarytos sąlygos nuolat tobulinti kvalifikaciją ir kompetencijas, reflektuoti savo darbą, ieškoti problemų sprendimų, aptarti ir skleisti gerą patirtį, įgyvendinti inovacijas, siekti geresnės ugdymo kokybės. Nuo 2021 m. Šalčininkų r. savivaldybė dalyvauja „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje, kurios tikslas yra mažinti mokymosi sąlygų ir pasiekimų atotrūkius tarp savivaldybių ir tarp skirtingų tos pačios savivaldybės mokyklų, atnaujinti ir sustiprinti jau veikiančias mokyklas. Švietimo, socialinės, specialiosios, psichologinės pagalbos teikimas rajono švietimo įstaigose yra prioritetinga sritis. Rajono švietimo įstaigos ruošiasi įgyvendinti įtraukųjį ugdymą. Švietimo įstaigose organizuojamas tikslinis mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijos tobulinimas įtraukiojo ugdymo tema. Vyksta glaudus tarpusavio bendradarbiavimas tarp švietimo pagalbos specialistų, dalijamasi sėkminga darbo patirtimi (rajone įsteigti ir aktyviai veikia du pagalbos mokiniui specialistų metodiniai būreliai: socialinių pedagogų, psichologų bei logopedų ir specialiųjų pedagogų metodiniai būreliai).

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

Savivaldybės lygmeniu PKT poveikis ugdymosi kokybei ir (ar) mokinių pasiekimams matuojamas įvairiai: analizuojami nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP), pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP), valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai. Kiekvienais metais Skyrius pateikia NMPP, PUPP ir VBE rezultatų analizę, su ja supažindinami rajono švietimo įstaigų vadovai, savivaldybės metodinių būrelių pirmininkai ir mokyklų metodinės tarybos nariai. Stebima tolesnė abiturientų veikla (kiek įstojo į kolegijas, universitetus ir pan.). Siekiant iširti PKT poveikį ugdymo kokybei ir mokinių pasiekimams, vykdoma pamokų stebėseną. Stebint pamokas įvertinama, kaip mokytojai taiko įgytus naujus įgūdžius ar žinias, diegia naujus mokymo metodus ar priemones. Teigiama, kad pedagogų profesinis tobulėjimas turi teigiamą įtaką mokinių rezultatams. Tai rodo vykdomos mokytojų apklausos (mokytojų tiesiogiai klausiami, kaip kvalifikacijos tobulinimo veikla paveikė jų mokymo metodiką ir požiūrį į darbą). Metiniai pokalbiai su įstaigų vadovais rodo, kad analizuodami darbo rezultatus, pedagogai patys įsivertina, ar įgyvendinti pokyčiai atitinka numatytus tikslus, ar mokytojų įgyvendinta tobulinimo veikla turėjo teigiamą poveikį ugdymo procesui.

PKT poveikis mokinių pasiekimams ir pažangai: patobulintos mokytojų žinios ir įgūdžiai leidžia efektyviau prisitaikyti prie skirtingų mokinių poreikių, mokytojai gali pasitelkti įvairias mokymo strategijas, kad patenkintų skirtingą mokinių gebėjimų ir mokymosi stilių spektrą, pagerėjo mokinių, turinčių mokymosi sunkumų, įtraukimas į mokymosi procesą, pagerėjo mokinių pasiekimai. Pamokos tapo įdomesnės, patrauklesnės, taikomi įvairesni mokinių poreikius atitinkantys ugdymo(si) metodai. Nauji metodai, įrankiai padeda vesti šiuolaikiškesnes pamokas, kurios motyvuoja mokinius, nes suteikia ugdymo procesui naujumą.

Kryptingai, pagal šalies ir rajono PKT prioritetus bei mokyklų poreikius vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas veikia ir savivaldybių mokyklų kaip organizacijų pažangą. PKT veiklos, plėtojant pasidalytą lyderystę, skatina mokytojų tarpusavio bendradarbiavimą. Tai padeda sukurti palankią mokymosi aplinką, kurioje kolegos dalijasi gera praktika ir mokosi vieni iš kitų. Mokytojai kokybiškiau organizuoja integruotas pamokas, plėtoja skaitmenines kompetencijas ir naudoja technologijas mokymo procese. Ugdymo procese aktyviau taikomos ir integruojamos skaitmeninės technologijos. Kiekvienas bendruomenės narys prisiima atsakomybę už įstaigos veiklos rodiklius ir dalyvauja priimant sprendimus.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- savivaldybės lygmeniu daugiau dėmesio *skirti* PKT stebėsenai, *analizuojant*, ar dalyvaujant Programose pedagogų įgytos mokymosi patirtys ir išplėtos kompetencijos perkeliamos į praktiką;

- *skatinti* savivaldybių pedagoginius darbuotojus aktyviau dalytis gerosios praktikos pavyzdžiais ir pasiteisinusiomis priemonėmis.